

Κακοποίηση ζώων συντροφιάς και άγριας ζωής στην Κύπρο και οι μιντιακές απεικονίσεις υποθέσεων

Συνεντεύξεις με το μέλος του Συνδέσμου Προστασίας Ζώων και Πουλιών Λάρνακας, κ. Άννα Σπανού και με τον Λειτουργό της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, κ. Πέτρο Αναγιωτό

Στο πλαίσιο της Επιστημονικής Ομάδας Εργασίας «Έγκλημα στα ΜΜΕ» [Crime & Media Lab - ΚΕ.Μ.Ε. \(e-keme.gr\)](http://Crime & Media Lab - ΚΕ.Μ.Ε. (e-keme.gr)), η οποία εντάσσεται στις ενέργειες του Κέντρου Μελέτης Εγκλήματος, με Επιστημονικά Υπεύθυνη την Αγγελική Καρδαρά, Διδάκτορα Τμήματος ΕΜΜΕ ΕΚΠΑ, Φιλολόγο, Συγγραφέα, Εισηγήτρια και Εκπαιδεύτρια E-Learning ΕΚΠΑ, το μέλος της Επιστημονικής Ομάδας, Παναγιώτα Γιάγκου, Εγκληματολόγος και Αστυνομικός της Αστυνομίας Κύπρου, διερεύνησε το φαινόμενο της κακοποίησης ζώων -συντροφιάς και άγριας ζωής- στην Κύπρο σε συνάρτηση με τις μιντιακές απεικονίσεις υποθέσεων. Για το θέμα έλαβε συνεντεύξεις από το μέλος του Συνδέσμου Προστασίας Ζώων και Πουλιών Λάρνακας, κ. Άννα Σπανού και από τον Λειτουργό της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, κ. Πέτρο Αναγιωτό.

Στις συνεντεύξεις που ακολουθούν παρουσιάζεται ο ορισμός της κακοποίησης των ζώων σε κάθε περίπτωση. Επίσης, καταγράφεται η συχνότητα αυτών των πράξεων και σκιαγραφείται το προφίλ που έχουν οι δράστες, ενώ δίνονται πληροφορίες για το πώς μπορεί να καταγγελθεί από τους πολίτες μία τέτοια πράξη, κακοποίησης σε βάρος ζώων. Τέλος, γίνεται ο συσχετισμός με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, κατά πόσο δηλαδή υφίσταται κάποιο πρωτόκολλο που ακολουθείται κατά τη δημοσίευση περιστατικών κακοποίησης και πώς θα μπορούσαν οι συγκεκριμένοι φορείς να συμβάλουν στην ευαισθητοποίηση του κοινού.

Ένα πολύ σημαντικό συμπέρασμα που εξάγεται από τις συνεντεύξεις και πρέπει να μας προβληματίσει εντόνως, όπως υπογραμμίζει η ερευνήτρια, κ. Γιάγκου είναι ότι τα περιστατικά βίας σε βάρος των ζώων είναι πολλά αλλά οι παρεμβάσεις ή/και οι ποινές μηδαμινές. Αναμφίβολα πρόκειται για ένα πολύ σοβαρό ζήτημα και είναι απολύτως αναγκαίο να ενισχυθεί η πρόληψη, η ενημέρωση, η ευαισθητοποίηση του κοινού και ταυτόχρονα και η έγκαιρη παρέμβαση στις περιπτώσεις βίας κατά των ζώων.

Όπως επίσης επισημαίνει στο εισαγωγικό της σημείωμα η κ. Γιάγκου, «μπορεί να μη μιλούν, αλλά στα μάτια τους πάντα φαίνεται τι νιώθουν. Ζώα συντροφιάς, όπως οι σκύλοι και οι γάτες και ζώα άγριας ζωής, όπως ο λαγός και το αγρινό. Όμορφα πλάσματα που συμβιώνουν στον πλανήτη με τους ανθρώπους. Δυστυχώς όμως καταγράφονται περιπτώσεις όπου οι άνθρωποι συμπεριφέρονται άσχημα, με βία ή εξευτελιστικό και ταπεινωτικό τρόπο στα ζώα. Η κακοποίηση των ζώων είναι ένα διαχρονικό φαινόμενο το οποίο φαίνεται ότι δεν προσεγγίζεται ολιστικά. Η κακοποίηση ζώων μπορεί να είναι έμμεση ή άμεση, μπορεί να είναι ορατή ή όχι, μπορεί να είναι σωματική ή ψυχική. Δεν παύει όμως κάθε μορφής κακοποίησης να πονά αυτά τα πλάσματα. Επομένως θα πρέπει να βρεθεί ένας πιο αποτελεσματικός τρόπος, προκειμένου να αντιμετωπίζονται τα ζώα με σεβασμό και να προστατεύονται από κάθε είδους κακοποίηση. Άλλωστε, όπως είπε και ο Μαχάτμα Γκάντι, «το μεγαλείο ενός έθνους και η ηθική του πρόοδος μπορούν να κριθούν από τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται τα ζώα του» (<https://animalpartyprus.com/>)».

Συνέντευξη με την κ. Άννα Σπανού, μέλος του Συνδέσμου Προστασίας Ζώων και Πουλιών Λάρνακας σχετικά με την Κακοποίηση Ζώων Συντροφιάς στη Κύπρο καθώς και την απεικόνισή της στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

- **Ποια ζώα θεωρούνται ζώα συντροφιάς στη Κύπρο;**

Ζώα συντροφιάς στην Κύπρο, θεωρούνται τα σκυλιά και τα γατιά.

- **Πότε μια πράξη σε βάρος των ζώων συντροφιάς θεωρείται / ορίζεται ως κακοποίηση; Ποιες είναι οι μορφές που δύναται να λάβει η εν λόγω κακοποίηση;**

Όταν οποιοδήποτε πρόσωπο εκθέτει ή υποβάλλει, χωρίς εύλογη αιτία, οποιοδήποτε ζώο σε πόνο, ταλαιπωρία, τραυματισμό, ή φόβο.

- **Ποιοι είναι οι φορείς που ασχολούνται με τα εν λόγω περιστατικά; Εσείς ως οργανισμός συνεργάζεστε με αυτούς τους φορείς, και αν ναι με ποιο τρόπο;**

Οι φορείς που θα έπρεπε, με βάση τη νομοθεσία, να ασχολούνται στην Κύπρο με τα εν λόγω περιστατικά είναι οι κτηνιατρικές υπηρεσίες, η Αστυνομία και τα Δημοτικά/Κοινοτικά Συμβούλια. Προσπαθούμε να συνεργαζόμαστε με όλους αυτούς

τους φορείς, αλλά δυστυχώς η ανταπόκριση είναι ελάχιστη έως μηδενική. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η διάσωση ζώων να γίνεται από τους εθελοντές των φιλοζωικών οργανώσεων μόνο.

- **Υφίσταται νομική πρόβλεψη για την κακοποίηση ζώων συντροφιάς και ποιο ακριβώς είναι το νομικό πλαίσιο;**

Υφίσταται, αλλά δυστυχώς ποτέ δεν επιβάλλεται, μιας και το κράτος μας δεν έχει καθόλου υποδομές για το συγκεκριμένο πρόβλημα... Στο παράρτημα που ακολουθεί παραθέτω τα άρθρα 4-6 του Περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμου του 1994, τα οποία είναι σχετικά.

(σημείωση: Το Παράρτημα παρατίθεται στο τέλος του άρθρου)

- **Ποια είναι η διαδικασία που ακολουθείται από τον Οργανισμό σας ή/και άλλους Φορείς όταν γίνεται αναφορά/καταγγελία για κακοποίηση ζώων;**

Ενημερώνεται πρώτα το Δημοτικό/Κοινοτικό Συμβούλιο και, εάν μετά από τον έλεγχο που θα κάνουν κριθεί ότι η κακοποίηση χρήζει παρέμβασης της Αστυνομίας και των κτηνιατρικών υπηρεσιών, θα τους καλέσουν. Το τεράστιο πρόβλημα στην Κύπρο είναι ότι δεν υπάρχουν κατάλληλα καταρτισμένα άτομα για να κρίνουν σωστά τι σημαίνει κακοποίηση ενός ζώου.

- **Πόσο συχνά ο Οργανισμός σας αντιμετωπίζει πράξεις κακοποίησης ζώων φροντίδας; Στατιστικά δηλαδή πόσες και τι είδους κακοποιήσεις αντιμετωπίζετε κάθε χρόνο;**

Ο δικός μας ο Σύνδεσμος αντιμετωπίζει περίπου 150 υποθέσεις κακοποίησης και αμέλειας ζώων το χρόνο.

- **Έχουν υπάρξει καταδικές ή/και πρόστιμα που επιβάλλονται από εσάς ή άλλη Αρμόδια Αρχή για κακοποίηση ζώων φροντίδας;**

Κατά καιρούς πετυχαίνουμε μετά από πάρα πολλές προσπάθειες να φτάσουν κάποιες υποθέσεις κακοποίησης στο δικαστήριο και να επιβληθεί κάποιο πρόστιμο, αλλά δυστυχώς, όχι όσο θα έπρεπε.

- **Διαπιστώνουμε ότι οι υποθέσεις κακοποίησης ζώων φροντίδας δεν απασχολούν εκτενώς τα κυπριακά ΜΜΕ. Υπάρχει κάποιο πρωτόκολλο σχετικά με τον τρόπο δημοσιογραφικής κάλυψης αυτών των σοβαρών υποθέσεων στα κυπριακά Μέσα;**

Δεν υπάρχει κανένα πρωτόκολλο, απλώς τα ΜΜΕ στην Κύπρο δεν ασχολούνται με το συγκεκριμένο θέμα. Μόνο κάποιοι δημοσιογράφοι που τυγχάνει να είναι φιλόζωοι θα ασχοληθούν σε κάποιες περιπτώσεις.

- **Σύμφωνα με τις περιπτώσεις κακοποίησης φροντίδας που αντιμετωπίζετε, θα μπορούσατε να μας σκιαγραφήσετε τα προφίλ των προσώπων που προβαίνουν σε τέτοιες πράξεις;**

Δυστυχώς τα συγκεκριμένα άτομα έχουν γίνει μάλιστα για την κοινωνία μας, γιατί όχι μόνο χειροτερεύουν χρόνο με τον χρόνο, μαθαίνουν και τα παιδιά τους να συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο... Άνθρωποι που κάνουν κακό σε ζώα, είναι ικανοί να κάνουν κακό και σε άλλους ανθρώπους...

- **Βασιζόμενη στην πείρα σας, ποιοι είναι παράγοντες / τα κίνητρα που μπορούν να οδηγήσουν ένα άτομο στο να προβεί σε μια τόσο ειδεχθή εγκληματική πράξη;**

Μετά από τόσα χρόνια που είμαι στη διάσωση ζώων, δεν μπόρεσα ΠΟΤΕ να καταλάβω γιατί ένας άνθρωπος να κάνει κακό σε ζώο, άρα μου είναι αδύνατο να κατανοήσω, ή να δεχτώ οποιαδήποτε δικαιολογία, ως κίνητρο ή παράγοντα για τόσο απεχθείς ενέργειες.

- **Εφαρμόζετε κάποια μέτρα πρόληψης ή ευαισθητοποίησης του κοινού για την προστασία των ζώων φροντίδας; Θα μπορούσαν τα ΜΜΕ να**

συμβάλλουν με έναν τρόπο πιο ενεργό στην πρόληψη και ευαισθητοποίηση του κοινού;

Ως εθελοντές προσπαθούμε με παρουσιάσεις στα σχολεία να ευαισθητοποιήσουμε τα παιδιά, που είναι η νέα γενιά. Τα ΜΜΕ θα μπορούσαν να βοηθήσουν πολύ στο συγκεκριμένο πρόβλημα, αν ασχολούνταν και έκανα παρουσιάσεις γι' αυτό.

- **Ολοκληρώνοντας, ποιες είναι οι δικές σας κατευθυντήριες γραμμές προς τους δημοσιογράφους των ΜΜΕ που καλύπτουν με ρεπορτάζ τις εν λόγω πράξεις; Ποια σημεία κρίνετε σκόπιμο να αναδεικνύουν στο πλαίσιο της ενημέρωσης;**

Τα ΜΜΕ πρέπει επιτέλους να αρχίσουν να ασχολούνται με τις κακοποιήσεις των ζώων και να πάψουν να χαϊδεύουν τα αυτιά των ακροατών, λέγοντας την αλήθεια για τις κακοποιήσεις. Μόνο έτσι θα αρχίσει ο κόσμος να αντιλαμβάνεται την πραγματική διάσταση του προβλήματος.

Συνέντευξη με τον κ. Πέτρο Αναγιωτό, Λειτουργό της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας Κύπρου σχετικά με την Κακοποίηση Ζώων Άγριας Ζωής στη Κύπρο καθώς και την απεικόνισή της στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

- **Ποια ζώα θεωρούνται ζώα άγριας ζωής / πανίδας στη Κύπρο;**

Η άγρια πανίδα στην Κύπρο ορίζεται με δύο διαφορετικές νομοθεσίες. Σύμφωνα με τον περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμο, άγρια πανίδα ορίζονται ο λαγός, η αλεπού, το αγρινό και όλα τα είδη αγρίων πτηνών. Σύμφωνα με τον περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμο, ως άγρια πανίδα ορίζονται όλα τα υπόλοιπα είδη που ζουν εκ φύσεως τους σε άγρια κατάσταση.

- **Τα συγκεκριμένα ζώα προστατεύονται με κάποιους τρόπους και αν ναι, ποιοι είναι αυτοί οι τρόποι;**

Τα συγκεκριμένα ζώα προστατεύονται με πολύ αυστηρές διατάξεις που περιλαμβάνονται στις πιο πάνω νομοθεσίες. Απαγορεύεται η θανάτωσή τους, η παρενόχληση τους, η καταδίωξη τους, η κατοχή τους, η καταστροφή των φωλιών και όχλησή τους κατά την περίοδο της αναπαραγωγής τους, απαγορεύεται η πώλησή τους, ενώ για τα θηρεύσιμα είδη, η θήρευση τους επιτρέπεται μόνο κατά την ανοικτή περίοδο κυνηγιού, από κατόχους άδειας κυνηγιού κατά τις ημέρες και ώρες όπου επιτρέπεται το κυνήγι.

- **Πότε μια πράξη σε βάρος των ζώων άγριας ζωής θεωρείται / ορίζεται ως κακοποίηση; Ποιες είναι οι μορφές που δύναται να λάβει η εν λόγω κακοποίηση;**

Στις πιο πάνω νομοθεσίες δεν περιλαμβάνεται ο όρος της κακοποίησης, αφού αυτός αφορά κυρίως οικόσιτα ζώα ή ζώα συντροφιάς. Στον περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμο, για τα θηρεύσιμα είδη περιλαμβάνεται πρόνοια για άμεση θανάτωσή τους με σκοπό να αποφεύγεται η ταλαιπωρία τους.

- **Ποια είναι η διαδικασία που διενεργεί η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας όταν γίνεται αναφορά/καταγγελία για κακοποίηση ζώων, τόσο από μέλος της ίδιας της Υπηρεσίας, όσο και από πολίτη;**

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, το θέμα της κακοποίησης δεν είναι ένα θέμα με το οποίο τα μέλη της Υπηρεσίας μας έρχονται σε συχνή επαφή αφού, όπως προανέφερα, το θέμα της κακοποίησης αφορά κυρίως οικόσιτα ζώα ή ζώα συντροφιάς που δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας μας. Όμως στην περίπτωση που πολίτης ενημερώσει την Υπηρεσία μας για περίπτωση κακοποίησης ζώου τότε άμεσα τα μέλη μας θα ενημερώσουν τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, ενώ όταν μέλη μας εντοπίσουν τα ίδια περίπτωση κακοποίησης έχουν την δυνατότητα να το καταγγείλουν στην αστυνομία.

- **Πόσο συχνά έρχεται η Υπηρεσία σας αντιμέτωπη με πράξεις κακοποίησης ζώων άγριας ζωής; Στατιστικά δηλαδή πόσες κακοποιήσεις αντιμετωπίζετε κάθε χρόνο στη Κύπρο;**

Πολύ σπάνια, αφού είναι ένα θέμα που δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας μας και αφορά κυρίως οικόσιτα ζώα ή ζώα συντροφιάς

- **Έχουν υπάρξει καταδίκες ή/και πρόστιμα που επιβάλλονται από εσάς ή άλλη Αρμόδια Αρχή για κακοποίηση ζώων άγριας ζωής;**

Για τα θέματα κακοποίησης ζώων την αρμοδιότητα έχουν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και εξ όσων γνωρίζω έχουν επιβληθεί ποινές και μάλιστα αυστηρές για τέτοια φαινόμενα.

- **Διαπιστώνουμε ότι οι υποθέσεις κακοποίησης ζώων άγριας ζωής δεν απασχολούν ιδιαίτερα τα ΜΜΕ. Υπάρχει κάποιο πρωτόκολλο σχετικά με τον τρόπο δημοσιογραφικής κάλυψης αυτών των σοβαρών υποθέσεων στα κυπριακά Μέσα;**

Δεν γνωρίζω εάν υπάρχει κάποιο πρωτόκολλο που ακολουθείται, διότι τα θέματα κακοποίησης ζώων αποτελούν την αρμοδιότητα των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών.

- **Ποια είναι η πολιτική που ακολουθείται από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας για την ενημέρωση των ΜΜΕ σε περιπτώσεις κακοποίησης ζώων άγριας ζωής και την αναμετάδοση της είδησης;**

Για τα θέματα που αποτελούν αρμοδιότητα της Υπηρεσίας μας υπάρχει συνεργασία με τα ΜΜΕ, εκδίδονται Δελτία Τύπου τα οποία αποστέλλονται στα ΜΜΕ και δημοσιεύονται αναλόγως της διαθεσιμότητας των ΜΜΕ.

- **Σύμφωνα με τις περιπτώσεις κακοποίησης ζώων άγριας ζωής που αντιμετωπίζετε, θα μπορούσατε να μας σκιαγραφήσετε τα προφίλ των προσώπων που προβαίνουν σε τέτοιες πράξεις;**

Θεωρώ ότι οποιοσδήποτε μπορεί να κακοποιήσει ένα ζώο είτε ηθελημένα είτε εν αγνοία του.

- **Βασιζόμενος στην πείρα σας, ποιοι είναι παράγοντες / τα κίνητρα που μπορούν να οδηγήσουν ένα άτομο στο να προβεί σε μια τόσο ειδεχθή εγκληματική πράξη;**

Ένα πρόσωπο το οποίο έχει υποστεί μια ζημιά ή έναν τραυματισμό από κάποιο ζώο, τότε θεωρώ ότι έχει περισσότερες πιθανότητες να προβεί σε κακοποίηση ζώου.

- **Εφαρμόζετε κάποια μέτρα πρόληψης ή ευαισθητοποίησης του κοινού για την προστασία των ζώων άγριας ζωής; Θα μπορούσαν τα ΜΜΕ να συμβάλλουν με έναν τρόπο πιο ενεργό στην πρόληψη και ευαισθητοποίηση του κοινού;**

Γίνονται πολλές προσπάθειες ευαισθητοποίησης του κοινού για θέματα προστασίας της άγριας ζωής. Γίνονται διαλέξεις σε σχολεία δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, γίνονται διαλέξεις σε οργανωμένα σύνολα, γίνονται μαθήματα κυνηγετικής επιμόρφωσης σε όλους του υποψήφιους νέους κυνηγούς, λειτουργούμε ως Υπηρεσία Κέντρο Περιθαλψης και Αποκατάστασης της Άγριας Πανίδας του οποίου το έργο προβάλλεται συχνά από τα ΜΜΕ, εκδίδονται κατά καιρούς Δελτία Τύπου που βλέπουν το φως της δημοσιότητας, ενώ η Υπηρεσία μας διαθέτει ιστοσελίδα καθώς και σελίδα στο Facebook για πιο γρήγορη ενημέρωση του κοινού. Παράλληλα με τα πιο πάνω η Υπηρεσία μας συμμετέχει σε διάφορα Ευρωπαϊκά Προγράμματα που έχουν σκοπό την προστασία και Διαχείριση απειλούμενων ειδών όπως είναι ο γύπας, ο σπιζαετός κ.ά. καθώς και την προστασία συγκεκριμένων περιοχών που είναι περιβαλλοντικά ευαίσθητες.

- **Ολοκληρώνοντας, ποιες είναι οι δικές σας κατευθυντήριες γραμμές προς τους δημοσιογράφους των ΜΜΕ που καλύπτουν με ρεπορτάζ τις εν λόγω πράξεις; Ποια σημεία κρίνετε σκόπιμο να αναδεικνύουν στο πλαίσιο της ενημέρωσης;**

Κατ' αρχάς θεωρώ ότι οι δημοσιογράφοι που ασχολούνται με θέματα ζώων και με θέματα σχετικά με το περιβάλλον θα πρέπει να είναι εξειδικευμένοι στα συγκεκριμένα θέματα, έτσι ώστε να είναι σε θέση να παρακολουθούν τα όσα λαμβάνουν χώρα στον τομέα αυτό, να έχουν ιδίαν άποψη, να είναι ευαισθητοποιημένοι και να κατανοούν βασικές περιβαλλοντικές έννοιες. Θα πρέπει να αυξηθούν οι σταθερές εκπομπές στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο, που ασχολούνται με τέτοια ζητήματα και να υπάρχει σταθερή και σε εβδομαδιαία βάση αρθρογραφία τόσο στα έντυπα όσο και στα

ηλεκτρονικά ΜΜΕ σχετικά με τα πιο πάνω θέματα. Επίσης στόχος των ΜΜΕ θα πρέπει να είναι η πρόληψη και η καλλιέργεια των πολιτών και η ευαισθητοποίησή τους και όχι μόνο η προβολή περιπτώσεων κακοποιήσεων ή αρνητικών για το περιβάλλον ειδήσεων. Ο σωστά ενημερωμένος πολίτης γίνεται πιο ευαίσθητος, αγαπά το περιβάλλον οπότε μπορεί και πιο εύκολα να ενημερώσει τις αρχές για κάτι που θα παρατηρήσει. Τέλος με τα σύγχρονα μέσα που υπάρχουν σήμερα, πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης κλπ. είναι πολύ πιο εύκολο να δημιουργηθούν συγκεκριμένα δίκτυα με σκοπό την προβολή τέτοιων θεμάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

Βασικές υποχρεώσεις έναντι των ζώων

4.-(1) Τα ζώα θα πρέπει πάντοτε να τυγχάνουν χειρισμού κατά τρόπο που προσιδιάζει καλύτερα στις φυσιολογικές και εθολογικές ανάγκες τους.

(2) Πρόσωπο το οποίο έχει στην κυριότητα του, στην κατοχή του ή στη φύλαξη του οποιοδήποτε ζώο, πρέπει να διασφαλίζει την υγεία και την ευημερία του ζώου αυτού.

(3) Απαγορεύεται σ' οποιοδήποτε πρόσωπο να εκθέτει ή υποβάλλει, χωρίς εύλογη αιτία, οποιοδήποτε ζώο σε πόνο, ταλαιπωρία, τραυματισμό ή φόβο.

(4) Απαγορεύεται σ' οποιοδήποτε πρόσωπο εσκεμμένα να χορηγεί ή να προμηθεύει, ή όντας ιδιοκτήτης ή κάτοχος να επιτρέπει τη χορήγηση ή προμήθεια, οποιοδήποτε δηλητηρίου ή άλλης βλαβερής ουσίας σ' οποιοδήποτε ζώο ή να προκαλεί όπως τέτοια ουσία ληφθεί απ' οποιοδήποτε ζώο:

Νοείται ότι, η καταπολέμηση επιβλαβών τρωκτικών και εντόμων δεν εμπίπτει στην υπό του παρόντος άρθρου προβλεπόμενη απαγόρευση.

Απαγόρευση κακομεταχείρισης κλπ., ζώων

5.-(1) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του άρθρου 4, τα ζώα απαγορεύεται να υποβάλλονται σε κακομεταχείριση, παραμέληση και άσκοπη υπερκαταπόνηση.

(2) Ειδικότερα απαγορεύεται-

(α) Η με οποιοδήποτε τρόπο περιαγωγή ζώου σε κατάσταση επέλευσης φρικτού θανάτου·

(β) η θανάτωση ζώου για σκοπούς ψυχαγωγίας ή άλλους ανεπίτρεπτους σκοπούς, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης ζώων ως στόχων εξάσκησης:

Νοείται ότι η παρούσα παράγραφος δεν επηρεάζει την εφαρμογή των διατάξεων του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται·

(γ) η διοργάνωση αγώνων μεταξύ ζώων ή με ζώα, κατά τη διάρκεια των οποίων τα τελευταία υφίστανται κακομεταχείριση ή θανατώνονται ·

(δ) η χρήση ζωντανών ζώων για εκπαίδευση σκύλων ή έλεγχο της επιθετικότητας τους, εκτός όταν οι σκύλοι εκπαιδεύονται ή δοκιμάζονται σε τεχνητή φωλιά και σε συνθήκες που θα καθοριστούν ·

(ε) η χρήση ζώων για εκθέσεις, διαφημίσεις, παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών ή για παρόμοιους σκοπούς, όταν αυτό συνεπάγεται την πρόκληση πόνου, ταλαιπωρίας ή τραυματισμού σ' αυτά ·

(στ) η απελευθέρωση ή εγκατάλειψη ζώου το οποίο βρίσκεται κάτω από ανθρώπινη φροντίδα με σκοπό την απαλλαγή από αυτό:

Νοείται ότι, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν επηρεάζουν την εφαρμογή των διατάξεων του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμου και του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου.

(ζ) χωρίς επηρεασμό των περι Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Προστασία των Χοίρων που Προορίζονται για Εκτροφή και Πάχυνση) Κανονισμών του 2001, των περι Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Προστασία Ωοπαραγωγών Ορνίθων) Κανονισμών του 2003 και των περι Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Προστασία των Κοτόπουλων που Εκτρέφονται για την Παραγωγή Κρέατος) Κανονισμών του 2011, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται, χειρουργική επέμβαση για το σκοπό αλλαγής της εξωτερικής εμφάνισης ζώου ή για άλλους μη θεραπευτικούς σκοπούς, και ιδιαίτερα η αποκοπή ουρών και αυτιών και η αφαίρεση των φωνητικών χορδών, των νυχιών και των δοντιών των ζώων, εκτός-

(i) στις περιπτώσεις που ο κτηνίατρος θεωρεί τις μη θεραπευτικές διαδικασίες αναγκαίες, είτε για κτηνιατρικούς λόγους, είτε προς όφελος οποιουδήποτε συγκεκριμένου ζώου και το τεκμηριώσει γραπτώς και ο ιδιοκτήτης ή/και κάτοχος ζώου έχει στην κατοχή του την εν λόγω τεκμηρίωση, ή

(ii) για παρεμπόδιση αναπαραγωγής ·

(η) η χορήγηση ουσιών ή η εφαρμογή θεραπειών ή η χρησιμοποίηση συσκευών σε ζώο με σκοπό την αύξηση ή μείωση του φυσικού επιπέδου απόδοσης του ζώου, η οποία συνεπάγεται ή δυνατό να συνεπάγεται κίνδυνο στην υγεία ή την ευημερία του ·

(θ) η σκληρή εργασία ή εκπαίδευση του ζώου που αγγίζει τα όρια του βασανισμού ·

(ι) η πρόσδεση και έλκυση του ζώου σε αυτοκινούμενο όχημα, με τρόπο που δυνατό να προκαλέσει καταπόνηση, τραυματισμό και ταλαιπωρία·

(ια) η χρήση οχημάτων ή άλλων μέσων φόρτωσης, μεταφοράς και εκφόρτωσης ζώων που είναι ακατάλληλα για το σκοπό αυτό ή που δε συνάδουν με το είδος ή το χαρακτήρα του ζώου που θα μεταφερθεί·

(ιβ) η παρατεταμένη και κάτω από αντίξοες συνθήκες αναμονή του ζώου σε οχήματα ή άλλα μέσα μεταφοράς ή άλλους χώρους που είναι δυνατό να προκαλέσουν ταλαιπωρία και καταπόνηση του ζώου·

(ιγ) ο συνωστισμός ζώων σε μέσα μεταφοράς ή άλλους χώρους αναμονής ή ενσταυλισμού που είναι δυνατό να προκαλέσει ταλαιπωρία και καταπόνηση των ζώων

(ιδ) η χρήση εκπαιδευτικού περιλαιμίου σε σκύλο, εκτός της περιόδου εντατικής εκπαίδευσης του·

(ιε) η πρόσδεση σκύλου ή γάτας, εκτός της περίπτωσης προσωρινής πρόσδεσης ζώου σε δημόσιο χώρο ή κατά τη διάρκεια περιπάτου·

(ιστ) η εφαρμογή σκιαδίου των οφθαλμών ή άλλων μέσων σε πτηνά για αποφυγή τοιμπήματος με το ράμφος

(ιζ) η χρησιμοποίηση υποειδών προχωρημένης ηλικίας, ασθενών, πασχόντων, εξασθενημένων ή απισχνασμένων σε οποιαδήποτε εργασία, αθλήματα, επίδειξη ή για άλλους παρεμφερείς σκοπούς·

(ιη) η διατήρηση ζωντανών ιχθύων σε κλωστή ή αγκίστρια, που έχουν διαπεράσει με οποιοδήποτε τρόπο το σώμα των ιχθύων, ή σε κλειστό δίκτυ κατά τρόπο που δυνατό να προκαλέσει τον τραυματισμό τους·

(ιθ) η πρόσδεση ζώου είδους άλλου από τα προβλεπόμενα στην παράγραφο (ιε) είδη, εκτός εάν το ζώο παραμένει σε κατάλληλο, για τις φυσιολογικές και εθολογικές ανάγκες του, χώρο και η ελευθερία κίνησης που αυτό έχει ανάγκη δεν παρεμποδίζεται, αλλά ούτε εκτίθεται σε κίνδυνο στραγγαλισμού·

(κ) η διατήρηση, η απομόνωση, ο περιορισμός σκύλου ή γάτας σε τάρτασα, μπαλκόνι ή βεράντα·

(κα) η καταστροφή των χώρων οίτισης και πόσης των αδέσποτων ζώων ή/και η απόσυρση από τους εν λόγω χώρους τροφής και ύδατος που προορίζονται για τα αδέσποτα ζώα: Νοείται ότι η οίτιση και πόση των αδέσποτων ζώων γίνεται μόνο με τη χρήση κατάλληλων δοχείων για το σκοπό αυτό.

Γενική φροντίδα ζώων

6.-(1) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του άρθρου 4, κάθε πρόσωπο το οποίο έχει στην κυριότητα του, στην κατοχή του ή στη φύλαξη του οποιοδήποτε ζώο πρέπει να του παρέχει κατάλληλη για το είδος ή την κατηγορία του τροφή, νερό και φροντίδα και, όπου απαιτείται, στέγαση.

(2) Η αναγκαία ελευθερία κινήσεων του ζώου δεν πρέπει να περιορίζεται μόνιμα ή άσκοπα με οποιοδήποτε τρόπο που συνεπάγεται πόνο, ταλαιπωρία ή τραυματισμό.

(3) Πρόσωπα τα οποία έχουν στην κυριότητα, κατοχή ή φύλαξη τους υποειδή προχωρημένης ηλικίας, πάσχοντα, ασθενούντα, εξασθενημένα ή απισχνασμένα οφείλουν να τα προστατεύουν και να τα φροντίζουν μέχρι το θάνατο τους, εκτός αν αποφασίσει διαφορετικά γι' αυτό κτηνίατρος.

(4) Κανονισμοί μπορούν να καθορίζουν γενικές ή ειδικές απαιτήσεις για τη διατήρηση των διάφορων ζώων αναφορικά με τέτοια θέματα όπως είναι οι ελάχιστες διαστάσεις, ο σχεδιασμός, ο φωτισμός και ο εξαερισμός των διατιθέμενων χώρων ενδιαιτήσης αυτών, η πληθυσμιακή πυκνότητα για ομαδική στέγαση και τα μέσα πρόσδεσης των ζώων.